GODZIENNA

Nr 15. ROK 1832. WTOREK 17. STYCZNIA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, niezawodnie o godz: 4 po połudn: w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna........złp: 12.
Miesięczna....... „ 5.
Ner pojedynczy...gr: 10.
Za donie: od wiér: g. 15.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0 ° Reaumiura.

Dzień godzina		Barometr na 0 ° g.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 7. 581	3. 9	-- 8,6	północny sredni	pochmurno	w nocy deszcz
15.	12	„ 9. 465	. 2	9,3	„ „	„ „	
	3	„ 9. 832	† 3. 8	9,7	„ „	„ „	
	9	„ 11. 322	- 4. 0	-- 9.3	„ słaby	„ „	

Część Nieurzędowa.

WĘGRY.

PEST 22 Grudnia.

— Rozdawnictwo wyższych godności jakie nastąpiło w niektórych znakomitszych urzędach krajowych, każe się spodziewać bliskiego zgromadzenia seymu węgierskiego. Zdaje się, iż takowy odbywać się będzie może w Preżburgu, chociaż powszechnie życzono, aby to mogło nastąpić w Peszcie lub Budzie, jako punktach centralnych państwa. Na seymie tym spodziewają się załatwienia spraw bardzo ważnych. Z jedney strony oycowski rząd miał przygotować propozycye, aby w przyszłości i szlachta pomagała ponosić wydatki krajowe. Z drugiey strony jest podobno zamiarem ponowić objawione dawniey żądania, to jest: aby Król rezydował w kraju, aby kancellaryą nadworną przeniesiono do Węgier, aby bardziey upowszechniono język węgierski i inne. Na każdy przypadek, z pewnością prawie oczekujemy reformy, która uskuteczniona na drodze prawey, nay pomyślnieysze tylko może mieć skutki.

ANGLIA

LONDYN 23 Grudnia.

(Dokończenie bilu o Reformie parlamentu)

Od. 36, 37, 38, 39. Dozorcy każdéy parafii i każdego obwodu, winni sporządzać corocznie listy osób, mających prawo głosowania w miastach i hrabstwach; listy te ogłaszane bydź mają drukiem. Jeżeliby kto trzeci uczynił jaki zarzut, przeciw któreykolwiek ze znaydnjących się na tych listach osób, natenczas mają bydź natychmiast urządzone śledztwa, bez policzenia żadnych kosztów. Listy wyborów z hrabstw, przesłane bydź winny sędziom pokoju.

O. 40. Lord naczelny sędzia sądu królewskiego, zaraz po przyjęciu ninieyszego bilu, a następnie każdego roku w miesiącu lipcu i sierpniu, upoważni jednego z prawników do przeyrzenia listy z hrabstwa Middlesex; w każdém zaś inném hrabstwie uczyni to naystarszy sędzia, który jednakowoż potrzebuje poprzedniego nato zatwierdzenia lorda kanclerza.

O. 41 do 54 włącznie obeymują postanowienia względem należytego i dokładnego

sporządzenia i ogłoszenia listy, oraz upoważniają wyznaczonych do rewizyi prawników do pogodzenia sprzecznych wypadków.

O. 55. Wydatki przy sporządzeniu list, powrócone bydź mają dozorcom parafii i obwodów z podatków na ubogich, urzędnikom zaś wyborów w miastach, miasteczkach i t.d. z kassy hrabstwa.

Od. 56. Sędzia rewidujący poda roczną swoję likwidacyą urzędowi skarbowemu, który w miarę okoliczności wyda mu assygnacyą. —

Od. 57 przepisuje następującą rotę przysięgi: »N. N. przysięgasz, że jesteś tym samym N. N. którego imie wpisane jest w tegoroczną listę wyborów, i że ciągle posiadasz toż samo prawo, na mocy którego twoje imie do pomienioney listy wciągnione zostało, to jest: (tu wyłuszczono rodzay tego prawa), i że ani tu ani gdzie indziey na teraźnieyszych wyborach niegłosowali. Tak ci dopomoż Panie Boże!«

O. 58, 59 stanowią, że wpisani wyborcy mimo przeciwienia się sędziego, mogą dawać kreski, lecz że te winny bydź naznaczone.— Przeciwne im zaś vota odsyłane będą do rozstrzygnienia izby niższey.

O. 60 61 stanowią, że szeryfowie hrabstw wyznaczają epokę, wyborów i na nich osobiście lub przez deputowanych prezydują.— Jeżeli zachodzi spór o wybór, głosowanie kontynuje się o godzinie 9 następnego rana; jeżeli zaś dzień następny jest sobota lub niedziela, wybór odkłada się do przyszłego poniedziałku. Głosowanie niepowinno trwać nad dwa dni, a drugiego dnia naypóźniey o godzinie 4 z południa spis głosów wyborczych powinien już bydź zamknięty.— Wszystkie przeciwne temu przepisy znoszą się ninieyszem.

O. 62. Stanowi że obwody wyborcze na posiedzeniu sądowem tak powinny bydź urządzone, iżby nikt niepotrzebował udawać się nad mil 15 dla oddania swego głosu. — Żadne hrabstwo niepowinno zawierać nad 15 obwodów.

O. 63. Zawiera przepisy względem stawiania szopek do głosowania i stanowi, że każdemu wolno jedynie głosować w obwodzie w którym się znayduje jego własność.

O. 64. Zawiera pszepisy względem xiąg głosowania.

O. 65. Stanowi: że z wyjątkiem miasteczka Montmouth spis głosów wyborczych w miastach i w miasteczkach ma bydź otworzony w ciągu trzech dni, po dniu do wyborów wyznaczonym, i trwać powinien ciągle przez dwa dni; pierwszego dnia głosować można przez 7 a następnego przez 8 godzin.

O. 66. Stanowi: że liczba szopek do głosowania w miasteczkach przez ogólne układy ma bydź oznaczona i podzielona na oddziały tak, iżby się w jednym oddziale niepotrzebowało zgromadzać nad 600 wyborców. Każdy powinien głosować w szopce swojey parafii lub swojego obwodu. Będą mianowani dozorcy wyborów, którzy księgi wyborców zapieczętowane oddawać powinni urzędnikowi wyborów.

O. 67. Stanowi że obwody miasteczek Neushorcham, Criklade, Alesbury i East Refford mają bydż oznaczone na posiedzeniu sądowem.

O. 68 69. Zawiera przepisy postępowania urzędnika wyboru względem zamknięcia *pollu* czyli odroczenia na przypadek zamięszania. Jeżeli wyborcy przedstawiają kandydata bez jego zezwolenia, oni koszta ponosić winni.

O. 70 71. Stanowią, że wyborcy jednym dniem przed terminem wyborów powinni złożyć w każdey budzie rzetelną kopią spisu wyborców.

O. 72. Zawiera przepisy względem kierowania wyborami w miasteczku Montmouth.

O. 73 stanowi, że wszelkie dawnieysze przepisy o wyborach, które się nie znoszą ninieyszym bilem, pozostają w swey mocy.

O. 74. 75. 76, stanowią, że urzędnicy wyborów, którzy się rozmyślnie dopuszczają nadwerężenia swoich obowiązków, przez wyrok przysięgłych mogą bydź skazani na karę, która jednakże niepowinna przechodzić 500 funtów. Osoby, które głosowały, niemając do tego prawa, ulegają karze i tracą prawo do wyborów na zawsze; w przypadku jeżeli się stały powodem petycyi do izby niższey powinny ponosić koszta teyże. Kto przy wyborze podaje się fałszywie za inną osobę, ulega karze uwięzienia przez 6 miesięcy tudzież opłacie 50 funtów szterl. a jeżeli był przyczyną podania petycyi do izby niższey, podobnie powinien ponosić jey koszta.

O. 77. 78, zawiera przepisy względem sposobu zwracania wspomnianych kosztów bliższe prawidła względem zwoływania wyborów.

O. 79. Stanowi, że bil ten nie ściąga się w niczém do uniwersytetów.

O. 80. Stanowi, że wyrazy używane w tym bilu: *miasta* i *miasteczka*, stosują się do wszelkich mieysc mających wybierać członków parlamentu z wyjątkiem hrabstw i uniwersytetów.

O. 81. Stanowi nakoniec, że na przypadek rozwiązania teraźnieyszego parlamentu, prędzey nimby miano czas ułożyć dokładne spisy wyborców, wszelkie osoby mające prawo do wyborów, mogą na ten jeden raz głosować, chociażby i nie były zapisane.

— *Kuryer* zawiera co następuje: »W *Morning Chronicle* czytamy artykuł o przyczynach nieukontentowania, jakie panują w Irlandyi. My zaś uważamy, że skargi Irlandczyków są tak liczne, że naylepszy rząd załatwićby ich nie mógł. Przeszło połowa tych skarg żadney nie ma zasady, ale gdzie rzeczywiste złe ma mieysce, tam łatwo jest burzycielom spokoyności obudzać niechęć przeciw nadużyciom mniemanym. Z drugiey jednakże strony, kiedy szukamy stałego połączenia z Irlandyą, usilnie starać się powinniśmy przynosić im ulgę i usunąć wszelkie ciężarów dotkliwych przyczyny.»

TURCYA

Stambul 25 Listopada,

Z Rodez odebrano tu wiadomość z dnia 22 Listopada, ze flotta egipska z znaczną liczbą woyska lądowego po krótkiey i szczęśliwey przeprawie, stanęła w Trypoli w Syryi na kotwicy. Podług tychże wiadomości, woysko lądowe posunęło się aż do Jerozolimy, nieznalazlszy nigdzie oporu, ani niechęci ludności. Basza z St. Jean d' Acre, który przed kilku laty jako buntownik przeciwko porcie był pokonany, lecz za pośrednictwem króla Egiptu zyskał ułaskawienie i został przy urzędzie: oświadczył Ibrahymowi baszy; iż go oczekuje jako przyjaciel i sprzymierzeniec; i już czynił przygotowania do uroczystego jego przyjęcia.

— List objaśniający prawdziwy stan rzeczy, i stosunki, jakie zachodzą między wicekrólem Egiptu i baszami Europy jest tey osnuwy:

»*Gazeta Zagrabska* umieściła odpowiedź kapitana Gradachaczu i dowódzcy woysk bośniackich na poddaną dawniey w tymże samym piśmie proklamacyą xięcia Serbii Miłosza Obrenowicza, w którey tenże usiłuje odwieśdź Bośniaków od nieposłuszeństwa Sułtanowi, zagrażając, iż sam przeciwko nim działać będzie.

»Chociaż niespodziewałem się od ciebie listu ani rady, przysłałeś mi jednak przez Feiza oddzielne pismo ułożone w języku tureckim, abym je sam mógł przeyrzeć. Czytałem je i treść jego zupełnie rozumiałem. Bardzo się mylisz twierdząc: iżeśmy podnieśli oręż przeciwko naszemu Sułtanowi i wielkiemu Cesarzowi, i właśnie twierdzenie to dowodzi, że nie jesteś w stanie ocenić celu i wzniosłości naszych zamiarów. Wiedz przeto i niechay świat cały wie o tém, żeśmy (czego Boże zachoway) niepowstali przeciwko Sułtanowi, którego ciałem i duszą jako prawego i potężnego naszego władzcę kochamy.— Wyruszyliśmy wprawdzie do Rumelii, lecz nie w celu walczenia przeciwko niemu, lecz przeciwko tym nieprzyjaciołom naszym, którzy jako kłamcy i oszusty, chcieli nas zmusić do wyrzeczenia się wiary machometańskiey i do przyjęcia inney. Wiedz więc i ty sam, a z tobą i inni, iż ta jest przyczyna woyny i że jedynie dla tego od niey odstąpić niechcemy. Wszyscyśmy się zobowiązali, umrzeć raczey, niż wiarę naszą zdeptać nogami. Występimy kłamców i oszustów, aby kray był z nich oczyszczony i aby religia machometańska, niebyła przez nich narażana na niebezpieczeństwo. Piszesz, że masz rozkaz Cesarza uderzenia na nas z swoimi Serbami; wiemy bardzo dobrze, iż to jest własnem twoim życzeniem, jeżeli tylko da się pogodzić z twoją rachubą.

»Lecz przyjacielu jesteśmy przekonani, iż rozkazu tego nieotrzymałeś od Cesarza, lecz od tych kłamców i oszustów, którzy lekko ważą wszelkie religie i dla których nic nie ma świętego. Jeżeli zaś przyjacielu chcesz cóś przedsiebrać, nieodwłaczay do jutra, lecz zaraz przystępuy do dzieła. Trzeba tylko, abyś poprzednio zastanowił się nad rzeczą i naradził się z swoimy Serbami, a następnie bez straty czasu, działał w duchu proklamacyi swojey z dnia 25 Maja 1831. Powiadam ci za prawdę, iż mamy dosyć woyska w polu, ku zabezpieczeniu się przeciwko wszelkim

napadom; w domu mamy więcey jeszcze dla bronienia rodzin naszych, a wszyscy zaprzysięgliśmy niezdradzać naszey wiary. Piszesz nam, iż wiesz wszystko, co się dzieje w państwie; usłysz więc, że i my znamy bardzo dobrze to wszystko, a nawet i to czego ty zgłębić i pojąć nie możesz, że zatem od ciebie nie potrzebujemy żadney rady, ani objaśnienia. — Również znamy położenie baszy Skodry, o którym mówisz, jakoby był naywiększą naszą podporą, znamy także lepiéy niż ty, położenie baszy Bagdadu i Alego baszy Egiptu; o wszystkich ich zamiarach i zamysłach, dokładnieysze i prawdziwsze mamy wiadomości niż ty. Niemożesz więc ani nas ustraszyć, ani nas bohatyrskich Bośniaków, odstręczyć od wykonania naszego przedsięwzięcia, gdyśmy dobrowolnie powstali dla obrony naszéy wiary.

»Z resztą przyjacielu działay jak ci się zdaje naylepiey; lecz bacz, abyś w końcu sam nie poniósł szkody, i nie utracił tego co posiadasz. Tymczasem polecam ci naymocniey abyś w przyszłości nie pisywał wcale do mnie, gdyż i ja do ciebie już pisać nie będę. Co się tyczy teraźnieyszych twoich gróźb i napomnień, wiedz o tem, iżby nam było miło, gdybyś cóś przeciwko nam rozpoczął. Wiem jak stoją twoje interessa w kraju i za granicą, wszystko co czynisz i zamyślasz znam, bardzo dobrze. Lecz zastanów się nad wszystkiem i umów się dobrze z doradcami, którzy cię chcą do tego przywieśdź. Pomniy na wypadek i nieodwlekay. Wychódź, stoi już 65,000 Bośniaków w gotowości, a za pieniądze mogę zgromadzić jeszcze więcey takich lwów i bohaterów, udać się z nimi przeciwko Serbii, a nawet gdyby potrzeba było i komu innemu stawić czoło. Niechay ci to posłuży do wiadomości równie jak to, że zamiary moje są niezmienne.«

FRANCYA

PARYŻ 2 Stycznia.

Głosowanie w Izbie Parów względem dziedzictwa, odbyło się bardzo uroczyście. Admirał Duperre odczytał imiona członków, każdy z wezwanych powstał, poszedł do urny i w niéy złożył swoje votum. Na kartkach, tylko affirmative, lub negative znaydować się mogło; obszernieysze vota uznano za żadne i policzono do kartek białych, około 40 członków było nieobecnych. Z tych wielu znayduje się na ważnych missyach, jak np. xiążę Talleyrand, P. St. Aulaire i inni. Xżę Broglie wszedł w chwili odbytego wotowania. P. de Praslin kazał się zanieść na posiedzenie; do urny doszedł wspierając się na szczudle i kiju. Minister handlu P. d'Argout, opuścił izbę deputowanych, gdzie obecność jego była potrzebna z powodu toczącéy się dyskussyi nad projektem do prawa o składach towarów, dla oddania swego votum. — Przy otworzeniu *scrutinium* panowało naywiększe milczenie, każdy z natężeniem oczekiwał wypadku. Chwilowo same tylko przeciwne prawu vota wydobywano z urny; sądzono iż będzie odrzucone i ministrowie widocznie się zmięszali Z 36 nowych Parów, mianowanych postanowieniem z d. 15 listopada, tylko 32 było obecnych. Większość wynosiła 33 głosów, z tych 33 dali nowi Parowie. Pokazuje się więc, jak ściśle ministeryum liczyło, i że ile możności było ostrożne w mianowaniu. Zaraz po posiedzeniu, P. Perrier spiesznie opuścił salę, dla zawiadomienia Króla o wypadku.

GRECYA.

NAPOLI DI ROMANIA 25 Listopada.

— Stan kraju naszego jest kwitnący, o ile bydź może przy niepewnych stósunkach rządu. Grecy mocno pragną, aby niepewność ta przez mianowanie króla, została usuniętą. Kongres zgromadzony w Argos, dotychczas odbywa jak nayspokoyniéy swoje czynności. Hr: Capodistrias (brat Prezydenta) mocno się stara, aby był mianowany rejentem; lecz znayduje bardzo wielu przeciwnych, i wypadek w tym względzie jeszcze jest wątpliwy.

Doniesienie Księgarskie